מהדורה למורה – זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו

- מטרה: תרגול מושגים, ציר זמן, דמויות, סיבה ותוצאה וניתוח מקור ביחידה "זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו".
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: עולים · חט"ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/yechida-zikaron-churban.html

הנחיות להפעלה

- הדף מבוסס על תוכן עמוד היחידה באתר (מושגים, ציר זמן, דמויות, מקורות).
- לוודא: שנת נפילת מצדה – 73 או 74 לספירה (מחלוקת מחקרית)
- לוודא: הקמת קשת טיטוס – בסמוך ל-81 לספירה, בימי הקיסר דומיטיאנוס
- לוודא: זמן פעילותו של אלעזר הקליר – משוער (המאות ה-6–7)
- לוודא: 'יוסיפון' – המאה ה-10, דרום איטליה
- לוודא: המנהג של יהודי רומא לא לעבור תחת קשת טיטוס – מסורת עממית
- לוודא: הפרשנות שחז"ל 'דחקו' את זיכרון המרד ואת יוסף בן מתתיהו – פרשנות מחקרית ולא עובדה מוסכמת; להציג כשאלה לדיון
- לוודא: זיהוי מצדה במאה ה-19 (1838–1842) והחפירות בשנות ה-60 של המאה ה-20
- לוודא: אגדת 'תן לי יבנה וחכמיה' – תלמוד בבלי, גיטין נו ע"ב; 'שנאת חינם' – יומא ט ע"ב
- לוודא: המשנה במסכת תענית ד, ו – חמישה דברים אירעו בתשעה באב
- בגרסה זו: שפה פשוטה ומשפטים קצרים, ומילון קטן בתחילת הדף. מומלץ לעבור על המילון יחד לפני התרגול.

מפתח תשובות

קוראים ומבינים

#	תשובה
1	לא נכון – השנה הנכונה: 81 בקירוב
2	נכון
3	נכון
4	לא נכון – השנה הנכונה: בשנות ה-70

#	תשובה
5	נכון
6	נכון

בוחרים תשובה

#	תשובה
1	ב – האופן שבו קבוצה או עם בוחרים לזכור את עברם ולהנחיל אותו.
2	ב – שריפת בית המקדש בירושלים בידי הרומאים בשנת 70 לספירה.
3	א – מרכז לימוד והנהגה שקם אחרי החורבן וסימל את המשכיות החיים היהודיים.

מי זה?

#	תשובה
1	א – חכם; על פי המסורת ייסד את מרכז יבנה אחרי החורבן
2	ב – מפקד במרד שעבר לצד רומא; כתב את 'מלחמת היהודים'
3	ד – מצביא רומי שכבש את ירושלים ב-70; לימים קיסר
4	ג – חכם; על פי אגדה ראה תקווה גם בחורבות המקדש

סדר הזמן

#	תשובה
1	פרוץ המרד הגדול ברומא
2	יוסף בן מתתיהו כותב את 'מלחמת היהודים'
3	פסיפס בית הכנסת בבית אלפא עם מנורות וכלי מקדש
4	המנורה, בהשראת תבליט קשת טיטוס, נבחרת לסמל מדינת ישראל

כותבים

#	תשובה
—	3 משפטים קצרים; 2 מילים מהמילון.

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

🕯️ זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו – דף תרגול

קראו את המשפטים הקצרים. אחר כך ענו על השאלות.

📖 מילון קטן – מילים חשובות

מילה		הסבר פשוט
זיכרון קולקטיבי	🕯️	האופן שבו קבוצה או עם בוחרים לזכור את עברם ולהנחיל אותו.
חורבן הבית השני	🏚️	שריפת בית המקדש בירושלים בידי הרומאים בשנת 70 לספירה.
יבנה	💡	מרכז לימוד והנהגה שקם אחרי החורבן וסימל את המשכיות החיים היהודיים.
שנאת חינם	💡	שנאה בלי סיבה מוצדקת; לפי התלמוד – הסיבה לחורבן הבית השני.
תשעה באב	💡	יום צום ואבל לזכר חורבן שני בתי המקדש ואסונות נוספים.
מגילת איכה	💡	מגילה מקראית של קינה על חורבן ירושלים, הנקראת בתשעה באב.

חלק א' – קוראים ומבינים

סמנו: נכון או לא נכון.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	בשנת המאה ה-10: הקמת קשת טיטוס ברומא.	◯	◯
2	בחתונה שוברים כוס – זכר לחורבן.	◯	◯
3	החכמים המשיכו ללמוד תורה ביבנה.	◯	◯
4	בשנת המאה ה-6 או ה-7: יוסף בן מתתיהו כותב את 'מלחמת היהודים'.	◯	◯
5	בתשעה באב צמים וקוראים את מגילת איכה.	◯	◯
6	בשנת 70 הרומאים שרפו את בית המקדש.	◯	◯

חלק ב' – בוחרים תשובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה פירוש המושג "זיכרון קולקטיבי"?

א) מגילה מקראית של קינה על חורבן ירושלים, הנקראת בתשעה באב.

ב) האופן שבו קבוצה או עם בוחרים לזכור את עברם ולהנחיל אותו.

ג) שריפת בית המקדש בירושלים בידי הרומאים בשנת 70 לספירה.

2. מה פירוש המושג "חורבן הבית השני"?

א) האופן שבו קבוצה או עם בוחרים לזכור את עברם ולהנחיל אותו.

ב) שריפת בית המקדש בירושלים בידי הרומאים בשנת 70 לספירה.

ג) ספר עברי מימי הביניים שעיבד סיפורים מתולדות ימי הבית השני.

3. מה פירוש המושג "יבנה"?

א) מרכז לימוד והנהגה שקם אחרי החורבן וסימל את המשכיות החיים היהודיים.

ב) ספר עברי מימי הביניים שעיבד סיפורים מתולדות ימי הבית השני.

ג) האופן שבו קבוצה או עם בוחרים לזכור את עברם ולהנחיל אותו.

חלק ג' – מי זה?

התאימו: שם ← מה הוא עשה.

#		אות	
1	רבן יוחנן בן זכאי	____	א. חכם; על פי המסורת ייסד את מרכז יבנה אחרי החורבן
2	יוסף בן מתתיהו	____	ב. מפקד במרד שעבר לצד רומא; כתב את 'מלחמת היהודים'
3	טיטוס	____	ג. חכם; על פי אגדה ראה תקווה גם בחורבות המקדש
4	רבי עקיבא	____	ד. מצביא רומי שכבש את ירושלים ב-70; לימים קיסר

חלק ד' – סדר הזמן

מספרו 1–4: מה היה ראשון? מה היה אחרון?

מספר	שלב
____	פרוץ המרד הגדול ברומא
____	המנורה, בהשראת תבליט קשת טיטוס, נבחרת לסמל מדינת ישראל

מספר	שלב
____	יוסף בן מתתיהו כותב את 'מלחמת היהודים'
____	פסיפס בית הכנסת בבית אלפא עם מנורות וכלי מקדש

חלק ה' – כותבים

כתבו 3 משפטים קצרים על "זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו". השתמשו ב-2 מילים מהמילון.

- משפט 1: מתי ואיפה?
- משפט 2: מה קרה?
- משפט 3: מה חשוב בזה?

✂️ **כרטיס יציאה**

מילה חדשה בעברית:

דבר אחד שהבנתי:

איך הרגשתי? 😀 🙂 😐